

Brusel 3. července 2026
(OR. en)

11135/26

ECOFIN 925
UEM 329
SOC 454
EMPL 256
COMPET 869
ENV 845
EDUC 311
ENER 467
JAI 905
GENDER 142
JEUN 185
SAN 543
ECB
EIB

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	DOPORUČENÍ RADY k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Rumunska

Delegace naleznou v příloze výše uvedený návrh doporučení Rady ve znění revidovaném a dohodnutém několika výbory Rady a finalizovaném Hospodářským a finančním výborem na základě návrhu Komise COM(2026) 223 final.

DOPORUČENÍ RADY

k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Rumunska

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97¹, a zejména na čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy², a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 (Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení (EU) 2024/1263 stanoví cíle rámce správy ekonomických záležitostí, jehož účelem je podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reformy a investic a bránit nadměrným schodkům veřejných financí. Nařízení rovněž stanoví, že Rada a Komise vykonávají mnohostranný dohled v rámci evropského semestru v souladu s cíli a požadavky stanovenými ve Smlouvě o fungování Evropské unie (Smlouva o fungování EU). Evropský semestr zahrnuje zejména definování doporučení pro jednotlivé země a dohled nad jejich prováděním.
- (2) Dne 25. listopadu 2025 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 zprávu mechanismu varování 2026, v níž není Rumunsko uvedeno jako jeden z členských států, u nichž je třeba provést hloubkový přezkum. Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, doporučení pro doporučení Rady o lidském kapitálu v Evropské unii a návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2026, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny³ dne 21. dubna 2026 a společnou zprávu o zaměstnanosti a doporučení o lidském kapitálu dne 9. března 2026.
- (3) Dne 29. ledna 2025 zveřejnila Komise Kompas konkurenceschopnosti, strategický rámec, jehož cílem je posílit globální konkurenceschopnost Unie v příštích pěti letech. Za klíčové pilíře udržitelného hospodářského růstu označuje tři transformační požadavky týkající se inovací, dekarbonizace a konkurenceschopnosti a také bezpečnost. Kompas konkurenceschopnosti se od svého zveřejnění promítá do činností v rámci evropského semestru, čímž se zajišťuje, aby hospodářské politiky členských států byly v souladu se strategickými cíli EU a při správě ekonomických záležitostí byl uplatňován jednotný přístup, který podporuje udržitelný růst, inovace a odolnost v celé Unii.

³ Úř. věst. C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) I v roce 2026 probíhá evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik souběžně s prováděním Nástroje pro oživení a odolnost, jež je nyní ve své závěrečné fázi⁴. Plány pro oživení a odolnost měly spolu s financováním z politiky soudržnosti zásadní význam pro plnění politických priorit v rámci evropského semestru, neboť měly za úkol účinně řešit všechny nebo významnou část výzev identifikovaných v příslušných doporučeních pro jednotlivé země vydaných v nedávných cyklech, a programy financované z evropské politiky soudržnosti musely k doporučením pro jednotlivé země přihlížet. Vzhledem k tomu, že doba platnosti Nástroje pro oživení a odolnost se blíží ke konci, je nezbytné reformy a investice podporované a prováděné v jeho rámci udržet a stavět na nich, zejména pokud jde o reformy a investice, které přispívají k řešení výzev uvedených v doporučeních pro jednotlivé země.
- (5) Dne 3. června 2026 Komise zveřejnila zprávu o Rumunsku pro rok 2026. Posoudila pokrok, který Rumunsko učinilo při plnění doporučení z roku 2025, a zhodnotila, jak provádí svůj plán pro oživení a odolnost. Na základě této analýzy identifikovala nejnaléhavější výzvy, kterým Rumunsko čelí. Posoudila rovněž pokrok Rumunska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby a sociálního vyloučení, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 2. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Komise v případě Rumunska provedla hloubkový přezkum podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011. Hlavní zjištění, k nimž útvary Komise při posuzování makroekonomické zranitelnosti Rumunska pro účely uvedeného nařízení dospěly, byla zveřejněna dne 20. května 2026⁵. Dne 3. června 2026 dospěla Komise k závěru, že se Rumunsko nadále potýká s nadměrnými makroekonomickými nerovnováhami. Zejména zranitelnost související s fiskálním schodkem a schodkem běžného účtu se v poslední době snížila, ale zůstává významná, zatímco nákladová konkurenceschopnost zůstává problémem. Schodek veřejných financí se v roce 2025 snížil díky výraznému konsolidačnímu úsilí; další pokles schodku se očekává v letech 2026 a 2027, přesto však schodek zůstane vysoký. Propojení mezi bankami a státem je i nadále významné, neboť držba domácích státních dluhopisů bankami jako podíl na celkových aktivech je největší v EU a v roce 2025 se zvýšila. Schodek běžného účtu se v roce 2025 zlepšil pouze nepatrně a předpokládá se, že bude nadále klesat, i když zůstává značný. Jednotkové náklady práce po velmi silném růstu v předchozích letech v roce 2025 výrazně zpomalily, avšak očekává se, že budou stále růst rychleji než ve většině EU. Jádrová inflace byla v posledních letech nejvyšší v EU, přičemž zvýšení sazeb DPH v roce 2025 vysvětluje pouze její část, a očekává se, že zůstane vysoká. V roce 2025 bylo dosaženo významného politického pokroku, zejména pokud jde o snížení rozpočtového schodku díky dvouletému zmrazení mezd ve veřejném sektoru a důchodů a zvýšení sazeb DPH a dalších daní. Výhledově Rumunsko bez další důrazné fiskální konsolidace doplněné obezřetnou příjmovou politikou a účinnými strukturálními reformami zůstane nadále vystaveno rostoucím úrokovým sazbám a změnám v důvěře investorů.

⁵ Pracovní dokument útvarů Komise „Hloubkový přezkum Rumunska vypracovaný podle nařízení č. 1176/2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy“, SWD(2026) 141 final.

- (7) Dne 8. července 2025 Rada přijala revidované doporučení podle článku 126 Smlouvy o fungování EU s cílem odstranit nadměrný schodek v Rumunsku⁶. Rada doporučila následující maximální tempo růstu čistých výdajů: 2,8 % v roce 2025, 2,6 % v roce 2026, 4,6 % v roce 2027, 4,4 % v roce 2028, 4,2 % v roce 2029 a 4,0 % v roce 2030, což odpovídá maximálním kumulativním tempům růstu vypočteným vůči základnímu roku 2024 ve výši 2,8 % v roce 2025, 5,5 % v roce 2026, 10,4 % v roce 2027, 15,2 % v roce 2028, 20,1 % v roce 2029 a 24,9 % v roce 2030. Nápravná dráha čistých výdajů stanovená v uvedeném doporučení nahrazuje maximální tempa růstu čistých výdajů stanovená v doporučení ze dne 21. ledna 2025, kterým se schvaluje střednědobý fiskálně-strukturální plán Rumunska⁷⁸. Na základě posouzení účinných opatření Komisí dne 3. června 2026⁹ se proto postup při nadměrném schodku v případě Rumunska pozastaví.
- (8) Útočná válka Ruska proti Ukrajině a její důsledky představují pro Evropskou unii existenční výzvu. Komise vyzvala členské státy, aby zažádaly o aktivaci národní únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu koordinovaným způsobem s cílem podpořit úsilí EU o rychlé a výrazné navýšení výdajů na obranu¹⁰, a Evropská rada na svém zasedání dne 6. března 2025 tento návrh uvítala.

⁶ Doporučení Rady s cílem odstranit nadměrný schodek v Rumunsku, přijaté dne 8. července 2025. Všechny dokumenty týkající se postupu při nadměrném schodku v případě Rumunska jsou k dispozici na této internetové stránce: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Romania_cs.

⁷ Doporučení Rady ze dne 21. ledna 2025, kterým se schvaluje střednědobý fiskálně-strukturální plán Rumunska (Úř. věst. C/2025/647, 21.1.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/647/oj>).

⁸ Bod 2 a Příloha II („Soubor reforem a investic, které jsou podkladem pro prodloužení období korekce na sedm let“) doporučení ze dne 21. ledna 2025 se použijí i nadále.

⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance, Evropský semestr 2026 – jarní balíček (COM(2026) 200 final).

¹⁰ Sdělení Komise „Accommodating increased defence expenditure within the Stability and Growth Pact“ (Zohlednění zvýšených výdajů na obranu v rámci Paktu o stabilitě a růstu), Brusel, 19. března 2025, C(2025) 2000 final.

- (9) Dne 4. května 2026 předložilo Rumunsko roční zprávu o pokroku 2026¹¹, pokud jde o dodržování doporučeného maximálního tempa růstu čistých výdajů, provádění souboru reforem a investic na podporu prodloužení období fiskální korekce a provádění reforem a investic, které mají reagovat na hlavní výzvy vymezené v jemu určených doporučeních v rámci evropského semestru. Roční zpráva o pokroku rovněž zohledňuje zprávy, které Rumunsko dvakrát za rok podává o pokroku dosaženém při provádění plánu pro oživení a odolnost v souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241. Součástí roční zprávy o pokroku je zpráva o opatřeních přijatých v rámci postupu při nadměrném schodku.
- (10) Růst reálného HDP v roce 2025 činil 0,7 % a inflace měřená HISC činila 6,8 %. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá růst reálného HDP v roce 2026 o 0,1 % a v roce 2027 o 2,3 % a inflaci měřenou HISC v roce 2026 na úrovni 7,0 % a v roce 2027 na úrovni 3,7 %.

¹¹ Roční zprávy o pokroku z roku 2026 jsou dostupné na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_cs.

- (11) Na základě údajů poskytnutých Eurostatem¹² se schodek veřejných financí Rumunska snížil z 9,3 % HDP v roce 2024 na 7,9 % HDP v roce 2025. Pokles schodku v roce 2025 odráží především dopad několika balíčků fiskální konsolidace přijatých v období od prosince 2024 do října 2025. V prosinci 2024 parlament přijal opatření, která zahrnují nominální zmrazení platů ve veřejném sektoru a důchodů v roce 2025 a opatření k vytvoření příjmů o objemu 0,3 % HDP. V červenci 2025 parlament přijal další opatření v oblasti fiskální konsolidace, která zahrnují výrazné zvýšení daňových příjmů (zvýšení sazeb DPH, rozšíření základu pro příspěvky na zdravotní pojištění, zvýšení spotřebních daní a vyšší sazbu daně z dividend) a prodloužení nominálního zmrazení platů a důchodů do roku 2026. V září 2025 parlament rovněž schválil zvýšení periodického zdanění obytných nemovitostí a ekologických daní. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky, že v roce 2026 bude schodek veřejných financí činit 6,2 % HDP a v roce 2027 pak 5,8 % HDP. Pokles v roce 2026 odráží především celoroční dopad výše popsanych opatření. Pokles schodku v roce 2027 odráží především předpokládaný pokles veřejných investic po ukončení Nástroje pro oživení a odolnost. Fiskální situace v Rumunsku zůstává křehká. Vzhledem k současné politické situaci je toto posouzení nadále provázeno značnou nejistotou a předpokládá rizika pro provádění fiskální korekce, která je nezbytná i v roce 2026 a v následujících letech.

¹² Eurostat – Euro Indicators, 22. dubna 2026.

- (12) Na základě odhadů Komise bylo nastavení fiskální politiky¹³, které zahrnuje výdaje financované jak z vnitrostátních, tak z unijních zdrojů, v roce 2025 restriktivní, a to ve výši 2,2 % HDP. Předpokládá se, že v roce 2026 bude restriktivní v rozsahu 2,5 % HDP a v roce 2027 v rozsahu 0,7 % HDP.
- (13) Na základě údajů poskytnutých Eurostatem¹⁴ se veřejný dluh Rumunska zvýšil ze 54,8 % HDP na konci roku 2024 na 59,3 % HDP na konci roku 2025. Zvýšení míry zadlužení v roce 2026 odráží především vysoké primární schodky veřejných financí a předpokládané zvýšení plateb úroků. Prognóza Komise z jara 2026 předpokládá, že na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky se poměr dluhu k HDP do konce roku 2026 zvýší na 61,6 % a do konce roku 2027 dále na 63,4 %. Zvýšení v letech 2026 a 2027 odráží především vysoké primární schodky veřejných financí v daném období.
- (14) Podle údajů Eurostatu¹⁵ činily v roce 2025 celkové výdaje vládních institucí Rumunska na obranu 1,5 % HDP. Podle prognózy Komise z jara 2026 se předpokládá, že v roce 2026 dosáhnou 1,7 % HDP a v roce 2027 pak 1,8 %¹⁶.

¹³ Nastavení fiskální politiky je definováno jako měřítko roční změny základního stavu veřejných rozpočtů. Jeho cílem je posoudit ekonomický impuls plynoucí z fiskálních politik, a to jak z těch, které jsou financovány z vnitrostátních zdrojů, tak z těch, které jsou financovány z rozpočtu EU. Nastavení fiskální politiky se měří jako rozdíl mezi i) střednědobým potenciálním růstem a ii) změnou primárních výdajů očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) z Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie.

¹⁴ Eurostat – Euro Indicators, 22. dubna 2026.

¹⁵ Zdroj: Eurostat, vládní výdaje podle klasifikace funkcí vládních institucí (COFOG).

¹⁶ Definice výdajů na obranu podle NATO se liší od vymezení podle COFOG oddílu Obrana. Kromě toho by se mohly vyskytnout rozdíly způsobené vlivem doby zachycení výdajů, zejména u vojenského vybavení, neboť výkaznictví podle NATO se neřídí pravidly, která se pro dobu zachycení používají v národních účtech.

- (15) Unie nadále čelí riziku narušení dodávek energie a zvýšené volatility cen, což je dále umocněno geopolitickým napětím, jež má dopad na světové trhy s ropou a zemním plynem. Zkušenosti z energetické krize v letech 2022–2023 ukázaly, že rozsáhlá a necílená opatření s sebou nesou velké fiskální náklady a jsou sociálně a ekonomicky neefektivní. Od vypuknutí války na Blízkém východě v únoru 2026 Rumunsko přijalo opatření fiskální politiky ke zmírnění dopadu vysokých cen energií na domácnosti a podniky¹⁷. Patří mezi ně necílené snížení spotřebních daní u výrobků z motorové nafty do konce června 2026 a cílená státní podpora zemědělcům a některým podnikům obsažená v rozpočtu do září 2026. Podle prognózy Komise z jara 2026 se předpokládá, že fiskální náklady na tato opatření budou v roce 2026 činit méně než 0,1 % HDP. Pokud by tato opatření zůstala v platnosti do konce roku 2026, činily by v roce 2026 jejich fiskální náklady podle odhadů Komise 0,1 % HDP.
- (16) Podle výpočtů Komise vzrostly čisté výdaje Rumunska v roce 2025 o 0,5 %. Růst čistých výdajů v roce 2025 je nižší než doporučené maximální tempo růstu.
- (17) Podle výpočtů Komise se předpokládá, že tempo růstu čistých výdajů v Rumunsku dosáhne v roce 2026 výše 1,8 % a za roky 2025 a 2026 kumulativně 2,3 %. Předpokládaný růst čistých výdajů v roce 2026 je nižší než doporučené maximální tempo růstu. Vezmou-li se v úvahu roky 2025 a 2026 dohromady, je předpokládané kumulativní tempo růstu čistých výdajů rovněž nižší než doporučená maximální hodnota.

¹⁷ Situace ke dni uzávěrky prognózy Komise z jara 2026 (4. května 2026).

- (18) Doporučení, kterým se schvaluje střednědobý plán Rumunska, uvádí soubor reforem a investic na podporu prodloužení období fiskální korekce, spolu s harmonogramem pro jejich provedení. S ohledem na informace, které Rumunsko poskytlo ve své roční zprávě o pokroku, Komise konstatuje, že provádění klíčových kroků těchto reforem a investic, které měly být provedeny do 30. dubna 2026, je podle všeho obecně na dobré cestě. Přípravné práce na reformě systému odměňování ve veřejném sektoru probíhají na technické úrovni a nový zákon má být přijat v létě 2026. V oblasti daňové správy je třeba přijmout některá další opatření, zejména s cílem snížit velmi vysokou míru nedodržování předpisů v oblasti DPH v Rumunsku. Další práce probíhají také na reformě zdanění nemovitostí, včetně vývoje informačního systému pro automatizované hodnocení nemovitostí, zprovoznění specializované struktury pro sledování systémů veřejných výdajů a reformy financování podniků. Komise se domnívá, že Rumunsko celkově splnilo své závazky uspokojivým způsobem¹⁸.
- (19) Posílení rozpočtových procesů vedoucí k lepší kontrole veřejných investic by bylo velmi prospěšné pro kontrolu rozpočtového schodku v Rumunsku. V posledních letech se projevuje tendence k nadměrným výdajům oproti rozpočtovým plánům z důvodu nedostatečné koordinace mezi ministerstvy odpovědnými za investice a ministerstvem financí. Dokument o investičním plánování, který by odrážel všechny investiční závazky ve střednědobém horizontu, včetně jejich kapitálových požadavků v průběhu životního cyklu, by vnesl jasnost do požadavků na financování a dostupnosti prostředků po skončení ročního rozpočtového období. Kromě toho chybí mechanismy, které by podpořily dostupnost finančních prostředků po skončení ročního rozpočtového období a omezení při přesměrování prostředků na jiné účely. Tato celková situace přispívá k vyšším než očekávaným ročním rozpočtovým schodkům. Rovněž by se měl zvýšit výběr daní, zejména v případě DPH a daně z příjmů právnických osob, u nichž daňový deficit v současnosti dosahuje 30 %, resp. 44 %, což jsou nejvyšší hodnoty v EU. Ve střednědobém horizontu a v souladu s fiskální udržitelností by bylo vhodné zvážit snížení daňového zatížení osob s nízkými příjmy, na něž v současnosti dopadá poměrně vysoká zátěž.

¹⁸ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance, Evropský semestr 2026 – jarní balíček (COM(2026) 200 final).

- (20) Zavedené obecné a zvláštní důchodové reformy jsou nezbytné pro ochranu veřejných financí a zajištění spravedlnosti rumunského důchodového systému. Je třeba dále usilovat o fiskální udržitelnost, včetně přípravy a provedení reformy mezd ve veřejném sektoru.
- (21) Aby byla zajištěna široká podpora pro úspěšné provádění unijních nástrojů financování, jakož i v kontextu evropského semestru, je i nadále nezbytné zapojovat do procesu místní a regionální orgány, sociální partnery, občanskou společnost a další příslušné zainteresované strany, a to systematicky, smysluplně a včas.
- (22) V porovnání s průměrem celé EU probíhá v Rumunsku provádění programů politiky soudržnosti rychleji jak z hlediska výběru projektů, tak z hlediska vyplácení prostředků – toto se týká podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Fondu pro spravedlivou transformaci (FST), Evropského sociálního fondu plus (ESF+) a Fondu soudržnosti (FS). Je důležité udržet současnou dynamiku a zároveň maximalizovat jejich reálný dopad. Rumunsko již v rámci svých programů politiky soudržnosti přijímá opatření na podporu konkurenceschopnosti a růstu. Některé oblasti však mohou vyžadovat další posílení provádění, včetně zmírňování sociálních a hospodářských dopadů dekarbonizace a spravedlivé transformace hospodářství, se zvláštním zřetelem na území, která jsou touto transformací postižena nejvíce. Rumunsko musí urychlit provádění Fondu pro spravedlivou transformaci, neboť prostředky mají být vyplaceny do konce roku 2026. Je nezbytné zajistit, aby byly nové investice, které Rumunsko uvádí ve svém přezkumu fondů politiky soudržnosti v polovině období, zejména ty, které souvisejí s pěti prioritami stanovenými v nařízení o přezkumu v polovině období¹⁹, realizovány rychle a účinně.

¹⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/1914 ze dne 18. září 2025, kterým se mění nařízení (EU) 2021/1058 a (EU) 2021/1056, pokud jde o zvláštní opatření k řešení strategických výzev v souvislosti s přezkumem v polovině období.

- (23) Východní pohraniční oblasti Rumunska čelí dalším výzvám, jež ztěžují jejich vyhlídky na hospodářský a sociální rozvoj, neboť se zhoršují stávající strukturální problémy. Dopady útočné války Ruska proti Ukrajině zvyšují bezpečnostní tlaky, narušují přeshraniční hospodářské činnosti a snižují investiční atraktivitu.
- (24) Rumunsko čelí několika výzvám, které se týkají kvality a účinnosti veřejné správy, přípravy a prioritizace velkých projektů, dekarbonizace hospodářství a výroby energie, sociální ochrany a přístupu k základním službám, účasti na trhu práce a nedostatku kvalifikovaných pracovníků, chudoby a sociálního vyloučení.
- (25) Slabá veřejná správa a instituce nadále ovlivňují podnikatelské prostředí. Ačkoli je zaveden formální rámec pro tvorbu kvalitních právních předpisů, jeho provádění není dostatečně důsledné. Nedostatky přetrvávají u veřejných konzultací a posouzení dopadů, které jsou často formální. Organizace občanské společnosti a podniky stále vyjadřují znepokojení nad veřejnými konzultacemi s velmi krátkými lhůtami a malým ohledem na jejich připomínky. Veřejným konzultacím by prospělo dřívější zapojení zúčastněných stran do politického cyklu, zatímco kvalitu právních předpisů by zlepšilo posílení kapacity úředníků při vypracovávání posouzení dopadů regulace a následných hodnocení. Vzhledem k častému používání mimořádných vládních nařízení v legislativním procesu zůstávají předvídatelnost rozhodování a právní jistota velkou výzvou. Rumunsko navíc patří mezi země se slabšími výsledky v oblasti regulační zátěže a 66 % společností považuje regulaci podnikání za překážku dlouhodobých investic. Navzdory zlepšením je dostupnost digitálních veřejných služeb pro podniky a jednotlivce výrazně pod průměrem EU (55 % oproti 86 % na úrovni EU; 63 % oproti 82 % na úrovni EU). Je třeba vyvinout další úsilí k zajištění interoperability na všech úrovních veřejné správy, stanovit jasnější standardy služeb a zlepšit transparentnost a uživatelské zkušenosti s digitálními veřejnými službami. Rumunsku by prospělo důslednější provádění rámce správy a řízení společností v případě státních podniků, a to i s ohledem na přiměřenou transparentnost a konkurenci při jmenování členů správních rad, konzistentní mandáty a využívání výkonnostních odměn.

- (26) Navzdory úsilí vynaloženému v roce 2025 poukazují opakovaná zpoždění v provádění programů EU, včetně Nástroje pro oživení a odolnost, na přetrvávající nedostatky ve schopnosti veřejné správy plánovat, organizovat a provádět složité projekty. Hospodářská soutěž v oblasti zadávání veřejných zakázek je omezená, přetrvávají nedostatky v plánování a přípravě výběrových řízení a zadávání veřejných zakázek je stále vysoce rizikovou oblastí pro korupci a podvody. Provádění politik v oblasti přizpůsobení se změně klimatu a realizaci investic do environmentální infrastruktury, zejména v oblasti hospodaření s vodou a vodohospodářské odolnosti, nakládání s odpady a oběhového hospodářství a přírodě blízkých řešení, brání nedostatek odborných znalostí a zdrojů na všech úrovních územní správy, jakož i systémové nedostatky v oblasti řízení a správních postupů, strategického plánování, prosazování a sběru dat. Zároveň přetrvávají tlaky na ekosystémy a biologickou rozmanitost, včetně mořských ekosystémů. Velké nedostatky přetrvávají v oblasti železniční a silniční infrastruktury (včetně jejich odolnosti vůči změně klimatu), modernizace kolejových vozidel, propojení v odlehlých oblastech a přeshraničního propojení s nevyváženou realizací sítí TEN-T, zatímco obnova vozového parku je stále pomalá a výsledky v oblasti bezpečnosti silničního provozu patří k nejhorším v EU. Řešení těchto investičních potřeb by podpořilo hospodářský růst i územní konvergenci, neboť přetrvávají značné rozdíly mezi regiony, ale také v rámci regionů, včetně hlavního města. Přestože byla přijata některá opatření na podporu soukromých investic, mohl by být usnadněn přístup rozšiřujících se firem k bankovnímu a nebankovnímu financování, zejména pro malé a střední podniky, neboť účast retailových a institucionálních investorů na kapitálových trzích je stále nízká a finanční gramotnost je slabá. Veřejné výdaje i výdaje podniků na výzkum a inovace patří k nejnižším v EU a kariéra výzkumných pracovníků a spolupráce mezi podniky a akademickou obcí (a z ní vyplývající přenosy technologií) potřebují posílit. K řešení těchto složitých problémů by Rumunsku prospělo posílení správní kapacity na všech úrovních veřejné správy.

- (27) Rumunsko sice dosáhlo určitého pokroku v dekarbonizaci svého energetického mixu – zejména vyřazením kapacit spalujících uhlí a lignit z provozu v rámci plánu pro oživení a odolnost –, ale k udržení energetické transformace je zapotřebí dalšího úsilí. Energetický systém země je stále silně závislý na fosilních palivech, která často určují vysokou cenu elektřiny na trhu. Postupné vyřazování uhlí a tlumení spotřeby zemního plynu jejich nahrazením čistšími alternativami by lépe ochránilo rumunskou ekonomiku před budoucími cenovými šoky týkajícími se fosilních paliv, zvýšilo bezpečnost dodávek energie a v konečném důsledku prospělo konkurenceschopnosti díky nižším cenám energie.
- (28) V posledních letech bylo dosaženo určitého pokroku při rozšiřování výroby energie z obnovitelných zdrojů a plán pro oživení a odolnost obsahuje opatření zaměřená na reformu regulačního rámce, která by podpořila zavádění obnovitelných zdrojů energie. Výzvy identifikované v roce 2025 však přetrvávají. Rumunsko se potýká s řadou překážek, které brání zavádění obnovitelných zdrojů energie a mezi něž patří zejména nepředvídatelné regulační prostředí, cenová nejistota, těžkopádné povolovací postupy a nejasná pravidla pro využívání půdy. Jsou zapotřebí další investice do zlepšení flexibility systému, zejména se zaměřením na síťovou infrastrukturu a na reformy právních předpisů, které by zjednodušily a urychlily povolovací řízení a usnadnily využívání další energie z obnovitelných zdrojů. Rumunsko je na dobré cestě k dosažení cíle 15% přeshraničního propojení energetických soustav do roku 2030, avšak jeho kapacita je stále nedostatečná a pokrok je pomalý. Existuje prostor pro další koordinaci se sousedními zeměmi (Bulharsko, Maďarsko, Moldavsko, Ukrajina), aby se dále posílila integrace trhu v regionu.

- (29) Rumunsko stále dotuje fosilní paliva a odvětví vytápění, které je do značné míry závislé na plynu, zůstává z velké části nereformované. Současná absence jasné trajektorie postupného ukončování těchto dotací před rokem 2030 však odrazuje od elektrifikace a brání dekarbonizaci energetického mixu. Je obzvláště důležité postupně zrušit dotace na fosilní paliva, které cíleně neřeší energetickou chudobu a/nebo nereagují na skutečné problémy týkající se energetické bezpečnosti. Kvůli nepříznivému poměru cen elektřiny a plynu (k čemuž částečně přispívají dotace na fosilní paliva) podíl elektřiny na spotřebě energie v posledním desetiletí do značné míry stagnoval. Vysoké ceny energií ovlivňují energeticky náročná odvětví a konkurenceschopnost. V průmyslovém odvětví převažují procesy s omezenou flexibilitou (např. ocel/hliník, cement, sklo), což omezuje odezvu na straně poptávky. Kromě toho rumunský plán pro oživení a odolnost a programy politiky soudržnosti obsahují několik velkých investic do energetické účinnosti v oblasti bydlení a veřejných budov, ale pokrok je pomalý a přetrvávají problémy s kvalitou bydlení. Je třeba vyvinout další politické úsilí k rychlejšímu zavádění nových kapacit pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů, snížení závislosti na fosilních palivech, aby byla možná dekarbonizace těžkého průmyslu, a snížení spotřeby energie, zejména v odvětví dopravy a ve fondu budov.
- (30) S ohledem na klíčovou úlohu lidského kapitálu při zvyšování konkurenceschopnosti a strategické autonomie Unie doporučila Rada v roce 2026 členským státům, aby přijaly opatření, jimiž by se urychleně řešily s lidským kapitálem související strukturální problémy v oblasti dovedností, vzdělávání a odborné přípravy, protože brzdí konkurenceschopnost. K provádění doporučení Rady o lidském kapitálu v Unii mohou letošní doporučení pro Rumunsko přispět.

- (31) Účast žen na trhu práce je jedna z nejnižších v EU (57,8 % oproti 71,1 % na úrovni EU). Mladí lidé mají potíže se vstupem do formálního zaměstnání, neboť nezaměstnanost mladých lidí byla jedna z nejvyšších v EU a míra mladých lidí, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET), je výrazně vyšší než průměr EU (19,2 % oproti 11,0 % na úrovni EU). Zaměstnanost osob se zdravotním postižením je navíc stále omezená, protože rozdíl v zaměstnanosti osob se zdravotním postižením je výrazně vyšší než průměr EU a jejich účast na trhu práce na konci jejich kariéry je jedna z nejnižších v EU. Zvýšení účasti žen, mladých lidí a osob se zdravotním postižením na trhu práce by mohlo zmírnit nepříznivé demografické účinky tím, že by se zvýšila dostupná pracovní síla a podpořil hospodářský rozvoj. V tomto směru by bylo důležité řešit problémy související s účinností aktivačních opatření, omezeným počtem dětí do tří let věku v předškolním vzdělávání a péči (11,4 % oproti 39,2 % na úrovni EU), zejména ve venkovských oblastech, a přístupností a přizpůsobením pracovišť pro osoby se zdravotním postižením s cílem podpořit jejich začlenění na trh práce. Rumunsko má navíc v rámci EU jednu z nejvyšších měr chudoby pracujících (10,7 % zaměstnaných osob oproti 8,3 % v EU v roce 2025), jež se týká především samostatně výdělečně činných osob, přestože od roku 2016, kdy činila 18,6 %, neustále klesá. Současně se ve stejném období výrazně zvyšovala průměrná reálná mzda. Rumunsko by mohlo zvážit lepší cílení, financování a účinnost opatření na aktivaci trhu práce a přesunout pozornost z podpory zaměstnanosti na odbornou přípravu, osvětu a digitalizaci služeb.

- (32) Rumunsko zavedlo rozsáhlé reformy vzdělávání a získávání dovedností na podporu rozvoje dovedností. Navzdory těmto snahám přetrvávají určité výzvy, jako je snížení předčasného ukončování školní docházky, zlepšení základních dovedností a základních digitálních dovedností, zvýšení efektivity odborného vzdělávání a přípravy a sladění výsledků vzdělávání s potřebami trhu práce. Podíl mladých dospělých, kteří předčasně ukončili vzdělávání a odbornou přípravu, je stále výrazně vysoký, zatímco na úrovni EU stabilně klesá, a je ještě vyšší ve venkovských oblastech (23,7 % oproti 4,6 % ve městech), v menších městech a na předměstích a mezi Romy a osobami se zdravotním postižením. Nízké základní dovednosti mladých Rumunů brání konkurenceschopnosti a rozvoji lidského kapitálu, neboť více než 40 % patnáctiletých nedosahuje minimálních znalostí v matematice, čtení a přírodních vědách (oproti průměru EU pod 30 %), což poukazuje na systémové problémy v kvalitě výuky, přičemž žáci na venkově dosahují výrazně horších výsledků než žáci ve městech. Na venkově má navíc pouze 66,5 % dospělých dokončené základní vzdělání (oproti 94,7 % ve městech) a 6,6 % dosáhlo vysokoškolského vzdělání (oproti 37,3 % ve městech). Nízká účast dospělých na učení navíc omezuje rozvoj dovedností a kariérní postup. Řešení těchto výzev by rovněž přispělo ke zlepšení kvality pracovních míst. Velký nedostatek základních digitálních dovedností představuje riziko pro hospodářský rozvoj a sociální začlenění. V poslední době pouze 9,1 % účastníků odborného vzdělávání a přípravy se během své odborné přípravy učilo prací (oproti průměru EU 66,0 %). Nesoulad mezi dovednostmi pracovní síly a potřebami zaměstnavatelů, včetně přetrvávajícího nedostatku absolventů přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky, navíc vede k nedostatku kvalifikovaných pracovníků, zejména v odvětvích souvisejících s ekologickou transformací, a představuje klíčové omezení pro podniky. K řešení těchto problémů by Rumunsku prospělo odstranění strukturálních rozdílů ve vzdělávání, zajištění celoživotního učení a co nejlepší využití dostupných údajů o potřebách a rozvoji v oblasti dovedností.

- (33) Sociální podmínky se nadále zlepšují, ale Rumunsko stále patří k zemím s nejvyšším rizikem chudoby nebo sociálního vyloučení v EU, přičemž obzvláště vysoká je chudoba a sociální vyloučení dětí (32,4 % oproti 24,3 % na úrovni EU v roce 2025). Zvýšeným rizikům čelí zranitelné skupiny, jako jsou Romové, osoby se zdravotním postižením, obyvatelé s nízkým vzděláním a lidé žijící ve venkovských oblastech. Vliv sociálních transferů (s výjimkou důchodů) na snižování chudoby byl omezený (21,7 % oproti 33,3 % na úrovni EU v roce 2025) a také výdaje na sociální ochranu patří k nejnižším v EU. Sociální, zdravotní a vzdělávací služby jsou nadále nerovnoměrně dostupné, kdy venkovské oblasti a marginalizované komunity, jako jsou Romové, k nim mají obtížný přístup. Bez lepší koordinace mezi ústřední a místní úrovní, a to také v oblasti shromažďování a výměny údajů, zůstávají podklady pro posouzení potřeb sociálního bydlení a vhodnosti sociálního bytového fondu omezené. Úroveň úmrtnosti, které lze předcházet léčbou, byla nadále velmi vysoká, přičemž nedostatečná primární péče, způsobená také nedostatkem zaměstnanců, dále zvyšuje míru zbytečného využívání nemocnic, které není nákladově efektivní, a omezuje možnosti včasného zásahu. Dostupnost dlouhodobé péče a sociálních služeb je stále nedostatečná, zejména pokud jde o domácí péči a nepobytové komunitní služby pro nezávislý život osob se zdravotním postižením, což zpomaluje proces deinstitucionalizace. Řešení těchto problémů by rovněž přispělo k podpoře vzestupné sociální konvergence v souladu s druhou fází analýzy zemí provedené útvary Komise na základě Rámce sociální konvergence²⁰. Rumunsku by prospělo zlepšit pokrytí a přiměřenost systému sociální ochrany, a to i pro samostatně výdělečně činné osoby včetně zemědělců, posílit koordinaci mezi jednotlivými úrovněmi veřejné správy a investovat další prostředky do dostupných služeb s cílem snížit chudobu a podpořit sociální začlenění. Nedávná legislativní opatření posílila mechanismy ochrany příjmů zaměstnanců postižených platební neschopností zaměstnavatele.
- (34) S ohledem na hloubkový přezkum Komise a závěry o existenci nadměrné nerovnováhy jsou do doporučení č. 1, 2 a 3 promítnuta doporučení podle článku 6 nařízení (EU) č. 1176/2011. Politiky uvedené v doporučení č. 1 pomáhají řešit zranitelnost související s velkými fiskálními a vnějšími schodky. Politiky uvedené v doporučeních č. 2 a 3 pomáhají řešit zranitelnost související s konkurenceschopností,

²⁰ [SWD\(2026\) 122 – Druhá fáze analýzy sociální konvergence zemí na základě Rámce sociální konvergence \(SCF\), 2026.](#)

DOPORUČUJE Rumunsku v letech 2026 a 2027:

1. Dále dodržovat maximální tempa růstu čistých výdajů doporučená Radou dne 8. července 2025 s cílem odstranit nadměrný schodek. Posílit celkové výdaje na obranu a bezpečnost a připravenost při současném zajištění udržitelnosti dluhu a efektivity výdajů, jakož i postupně upravit rozpočet tak, aby byly strukturálně vyšší výdaje na obranu zachovány. Zajistit, aby opatření přijatá ke zmírnění dopadu prudkého nárůstu cen energií byla dočasná, zaměřená na ochranu zranitelných domácností nebo na řešení potřeb energeticky náročných podniků, zachovávala pobídky k úsporám energie a jejich fiskální náklady byly slučitelné se závazky podle fiskálního rámce EU. Nadále provádět soubor reforem a investic na podporu prodloužení období fiskální korekce podle doporučení Rady ze dne 21. ledna 2025. Přijmout další rozhodná opatření k zajištění udržitelnosti veřejných financí, mimo jiné úplným provedením obecné a zvláštní důchodové reformy, vypracováním a provedením reformy mezd ve veřejném sektoru, která přispěje k fiskální konsolidaci a větší spravedlnosti, a posílením rozpočtových procesů k zajištění lepší kontroly veřejných investic. Zvýšit celkový výběr daní v poměru k HDP, a to zaměřením se na odstranění daňového deficitu u DPH a daně z příjmů právnických osob.
2. Zajistit kontinuitu reforem a investic prováděných v rámci Nástroje pro oživení a odolnost. Zachovat tempo provádění opatření v rámci programů politiky soudržnosti, v příslušných případech na základě přerozdělení zdrojů na strategické priority a flexibility dohodnuté v souvislosti s přezkumem rámce politiky soudržnosti v polovině období. Řešit jedinečné socioekonomické výzvy, bezpečnostní výzvy a výzvy v oblasti civilní připravenosti, jež se týkají regionů na vnější východní hranici EU, včetně potřeby investovat do infrastruktury dvojího užití.

3. Podporovat konkurenceschopnost a snižovat územní rozdíly podporou soukromých investic, včetně investic do výzkumu a inovací, a zajištěním spolehlivých dlouhodobých veřejných investic do výzkumu a vývoje. Zlepšit kvalitu a účinnost veřejné správy na všech úrovních správy, digitalizaci veřejných služeb a předvídatelnost a kvalitu rozhodování prostřednictvím náležitých konzultací se zúčastněnými stranami, účinného posuzování dopadů a zefektivnění administrativních postupů. Posílit provádění rámce správy a řízení společností v případě státních podniků a zároveň podpořit ekonomickou efektivnost a racionalizaci tohoto odvětví. Zajistit včasnou realizaci veřejných investic ve vyšší fázi připravenosti, a to i prostřednictvím účinných postupů zadávání veřejných zakázek. Usnadnit investice do environmentální infrastruktury a do udržitelné a bezpečné dopravy, a to i za účelem zvýšení propojení odlehlých a venkovských oblastí a odolnosti vůči změně klimatu.
4. Dále dekarbonizovat odvětví energetiky zvýšením flexibility a síťové kapacity elektrizační soustavy, rychlejším zaváděním obnovitelných zdrojů energie, jakož i zvýšením přeshraničních propojení energetických soustav a obchodování s elektřinou. Zvýšit podíl obnovitelných zdrojů a modernizovat systémy dálkového vytápění a související infrastrukturu tak, aby splňovaly normy vysoké účinnosti, spolu s renovací budov z hlediska energetické účinnosti a postupným ukončením dotací na fosilní paliva v odvětví vytápění.
5. Posílit účast nedostatečně zastoupených skupin na trhu práce prostřednictvím vyšší účinnosti aktivních politik na trhu práce, přístupnosti pracovišť a účasti na předškolním vzdělávání a péči. Řešit nedostatek dovedností snížením míry předčasného ukončování školní docházky, posílením základních dovedností a dovedností relevantních pro trh práce, mimo jiné trvalým vzděláváním dospělých, zvýšením účinnosti odborného vzdělávání a přípravy a také co nejlepším využitím poznatků o dovednostech v politikách v oblasti vzdělávání a dovedností, zejména ve venkovských oblastech.

6. Snížit rizika chudoby a sociálního vyloučení rozšířením sociální ochrany a zlepšením její účinnosti, mimo jiné prostřednictvím lepšího přístupu ke kvalitním službám se zaměřením na služby primární a preventivní zdravotní péče, dlouhodobé péče a sociální a vzdělávací služby a služby zaměstnanosti, zejména pro znevýhodněné skupiny, při současném zachování fiskální udržitelnosti.

V Bruselu dne

Za Radu

předseda/předsedkyně
